

Domarkompendium för

JÄMTHUND

Utarbetat av

Svenska Älghundklubben

inför exteriördomarkonferensen 2023

Excellent hane

Excellent tik

Inledning

Denna publikation är tänkt som ett hjälpmedel för domare som dömer älghundsraser. Den är också tänkt att användas vid fortbildning av domare samt vid utbildning av nya domare för raserna, likaså vara ett hjälpmedel för uppfödare, hundägare och andra intresserade.

I SKKs anvisningar för bedömning framgår att den övergripande anvisningen skall vara att "varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande samt förmåga att utföra sitt traditionella arbete". Vidare skall fel och förtjänster vägas emot varandra. Svenska Älghundklubben är noga med att fastställda uttryck för helhet och för exteriöra detaljer (utmärkt, mycket god, god och godtagbar) används av domarna. Hundarnas mankhöjd skall mätas vid varje utställning.

SÅK som specialklubb tillämpar öppen kritik vid sina utställningar vilket skall beaktas av tjänstgörande domare.

Klubben betonar också vikten av att helhet och funktionalitet utgör grunden vid bedömning av älghundraserna.

Uppbyggnad av detta domarkompendium

I detta kompendium ingår den av SKK fastställda rasbeskrivningen.

Standardtexten publiceras till vänster, Älghundklubbens kommentarer till höger i kursiv stil.

Vi har valt att endast illustrera med foton på hundar av utmärkt typ inom standardens variation, det gäller även bilder som illustrerar rörelser, huvuden och detaljer. Det kan dock förekomma bilder på avvikelser från standarden som bör förtydligas eller uppmärksammas.

Alla fotografers medgivande finns gällande publicering.

Detta kompendium får användas fritt av Rasklubben, Svenska Älghundklubben och Svenska Kennelklubben.

Kompendiet är reviderat inför domarkonferensen mars 2023 av Thomas Eriksson, Ted Karlsson, Anna Fors Ward och Mona Sundqvist på uppdrag av SÅKs utställningskommitté.

Innehåll

Jämthundens historia	4
STANDARD FÖR JÄMTHUND	9
Ursprungsland/Hemland	9
Användningsområde	9
FCI-Klassifikation	9
Bakgrund/ändamål.....	9
Helhetsintryck	9
Uppförande/karaktär	10
Huvud	10
Skallparti	11
Skalle	11
Stop	11
Ansikte	11
Nostryffel	11
Nosparti	11
Läppar.....	11
Käkar/tänder	12
Kinder	12
Ögon	12
Öron	13
Hals	13
Kropp	14
Rygg	14
Ländparti.....	14
Kors	14
Bröstkorg	15
Underlinje och buk	15
Svans	15
Extremiteter	16
Framställ	16
Skulderblad	16
Armbåge	16
Underarm	16
Mellanhand	16
Framtassar.....	16
Bakställ	17
Helhet	17
Lår.....	17
Knäled.....	17
Underben	17
Has/Hasled	17
Mellanfot	17
Baktassar	18
Rörelser	18

Jämthund

Päls	18
Pälsstruktur	18
Färg	18
Storlek/Vikt	19
Mankhöjd	19
Fel	19
Allvarliga fel	19
Diskvalificerande fel	19
Testiklar	19
Nota bene	19
Rasspecifika avelsstrategier, RAS	20
Jämthund - viktigt att komma ihåg	20
Egna anteckningar	25

Jämthundens historia

Jämthunden som typ med sitt vargliknande utseende har utan tvekan en åldrig historia. Jämtlands landskapsvapen bygger på ett sigill från 1635 med en spetshund som står framför en älg. Från slutet av 1700-talet finns skrivet av Fale Burman, "av jämthunden kunna vi urskilja tvenne varianter, den ena "tämneligen" stor".

En större gråfärgad hund benämndes redan under 1800-talet såsom jämthund av bland annat författaren och jämtlänningen Salomon Sahlin. Denna större vargliknande hund fanns företrädesvis i trakterna kring Storsjön i Jämtland men även i Härjedalen, västra Hälsingland och i Västerbottens fjällnära skogar.

Jämthundens moderna historia

Till att börja med skall vi minnas att rasens officiella namn fram till 21 november 1946 var gråhund, det vill säga att de båda typvarianterna gällde som en och samma ras och registrerades och bedömdes efter samma standard, gråhundens.

Då Svenska Kennelklubben grundades 1889 befann sig landets gråhundsbestånd, allmänt sett, i stor oordning. Särskilt måste detta ha varit fallet i Norrland där ändå huvuddelen av dessa hundar fanns. Att bringa någon ordning i detta torde ha tett sig som en mer eller mindre omöjlig uppgift.

Till bastardiseringsproblem tillkom namnförbistringen gråhund, graa dyrehund, jämthund, norrländsk päls hund, norrlandsspets mm.

Två rasvarianter

Rätt snart kom jägarna fram till att det kunde vara frågan om två olika varianter, en mindre och en större hund vars karakteristiska drag var skiljande såväl exteriöra som mentala. Naturligtvis var utbredningsområdena flytande och blandningar vanliga.

De två rasvarianterna skildras i tryckt form av skriftställaren och jägmästaren Hugo Samzelius i Svenska Kennelklubbens tidskrift 1894 på följande sätt.

- Hos den större var nosen lång, hos den mindre kort och mera sammantryckt. Ögonen stod hos den större, vargliknande formen tämligen snett. Bakbenen var hos denna hund mera böjda i knäleden, färgen ofta svartgrå.

Beskrivningen kompletterades sedermera av jägmästaren Karl Fredenberg med beskrivning av kraniet, där den större hundens karakteristiska smalare skallparti och längre och kraftigare nosparti beskrivs, liksom den mindre variantens bredare skalle och kortare och smalare nosparti. En än i dag välskrivnen skillnad mellan jämthund och gråhund.

Mellanformer fanns det gott om eftersom gråhundar ofta blandades med jämthundar. Den större, mera grovt byggda hunden och mörkfärgade sorten hade sin starkaste utbredning i Härjedalen och trakterna kring Storsjön. I skrifter beskrivs även Åsele och Vilhelmina som starka fästen för den större varianten. Bönderna kring Storsjön omnämndes ibland som "Storhundsslaget". I SKK:s tidskrift från 1894 är den större vargliknande typen den vanligaste i Jämtlands län. Någon systematisk avel bedrevs inte.

Den första standarden

Den första standardkommitté som SKK tillsatte beslutade att välja bort den större varianten när gråhundsstandarderna skulle skrivas. Det var jägmästare Samzelius, bankkamrer Sahlin från Östersund och norrmannen Bache som beslutade att standarden skulle gälla den mindre formen som likväl kallades för jämthund. Man ville "giva" företräde för den mindre varianten före den större som ansågs trög, ointelligent och föga jaktduelig. Mankhöjden ökades från ursprungliga 40-50 cm till 45-55 cm. Den större varianten hade en mankhöjd omkring 60 cm. Nosen skulle vara lång vilket egentligen beskriver den större hundens nos vilket kan tyckas egendomligt.

Det är nog denna kompromiss i beskrivningarna av de två varianterna som är orsaken till de senare bittra strider som rasade under tiden fram till att jämthunden fick sin egen standard och erkändes som ras 1946. Standarden var i Sverige ett försök att jämkla mellan två motstridiga uppfattningar ett försök som inte kunde leda till något lyckligt slut då uppfattningarna i själva verket gällde två olika hundar.

Vad som främst hade legat den större hunden i fatet var den relativt begränsade geografiska spridningen men också den relativa likheten med vargen.

Jämthundfrågan väcks till liv

Jämthunden hölls vid liv i de jämtländska och härjedalska skogs- och fjällbygderna där man var beroende av dessa stora jaktspetsar. Hit nådde aldrig den tidens moderna kynologiska strömningar med stambokföring och utställningar. Jämthundarna trängdes tillbaka från den ena positionen efter den andra.

När Aksel Lindström bördig från Lockne återkom från Alaska 1930 konstaterades att det bara fanns spillror kvar av den gamla stammen av hundar. Han startade för egen del en uppfödarverksamhet av jämthundar med ett 30-tal hundar i sin ägo.

Hans hundar användes som draghundar i räddningstjänsten i Storlien. Delar av hans hundspann tjänstgjorde i ambulanstjänst under finska vinterkriget. Erfarenheterna därifrån uppmärksammades av arméhundchefen och han hjälpte senare också till i räddningsaktionen för jämthunden.

Räddningsaktionen inleds

Vintern 1942 skrev Aksel Lindström, Lockne i en artikel i Svenska Dagbladet om den stora hunden, som efterföljdes med ett antal intervjuer och artiklar. Björn von Rosen var tidningens redaktör för jakt- och hundfrågor. Hans intresse väcktes fram för allt på grund av det bildmaterial som visade en kraftig spetshund som både till typ och storlek avvek från den internationellt erkända gråhunden.

Von Rosen inledde med en serie intervjuer med i spetshundfrågan ledande personer inom och utanför Kennelklubben. Många visade en skeptisk inställning då man visste att det var ett infekterat område man nalkades. Kennelklubben hade 1937 fastställt gråhundens standard. En ras som man omkring sekelskiftet enats med norrmännen om att renodla. I Norge var gråhunden etablerad som den stora rasen, landets nationalras, även om stamhunden Gamle Bamse Gram köpts från Ångermanland under 1860-talet.

Krav på standard för den större varianten

Björn von Rosen med Axel Lindströms och Einar Edströms material som underlag kastade sig nu på allvar in i spetshunddebatten med en artikel i Svenska Dagbladet. I denna artikel, med stöd av jämtarnas sedan länge hävdade ståndpunkt, ansåg von Rosen att bägge typerna inte kunde rymmas inom samma standard. Skillnaderna i typ och storlek var helt enkelt för stora. Eftersom den mindre varianten redan var internationellt erkänd var det inte rimligt att ändra standarden. Den enda rimliga slutsatsen var att skilja typerna åt, att skriva en ny standard för den större hunden.

Detta uttalande kom att starta en strid som saknat motstycke i den skandinaviska kynologins historia.

Gråhundsläget under ledning av Tor Netterqvist gick omedelbart till frontalangrepp och påstod att den större varianten inte var något annat än en pälshund, en bastard med enbart lokal spridning. Att ge denna hund en egen standard skulle innebära att ett nära 50 årigt avelsarbete med gråhunden skulle fördärvas. Resultatet skulle bli kaos.

Björn von Rosen bemötte angreppet på ett logiskt och elegant sätt när han konstaterade att ett särskiljande av rasvarianterna sannolikt skulle få motsatt effekt och innebära en förbättring för gråhunden när den större dömdes för sig och rasblandningar på så sätt skulle undvikas.

Det var nu som von Rosen företog sin för jämthunden så viktiga resa till Jämtland för att träffa Axel Lindström. Von Rosen har sagt att resan företogs med viss oro. Han hade satt sig själv i pant för den större varianten och det kunde ju vara så som motståndarna hävdade att varianten enbart var en stor pälshund, en lokal bastard.

På Östersund järnvägsstation mötte Axel Lindström i sällskap med Nils Eriksson, Rensbo som hade sin Aspås Boj vid sin sida. För Björn von Rosen blev mötet en kynologisk upplevelse som han senare klätt i ord.

– ”Finns det många av den sorten kan gråhundanhängarna inte hålla emot i längden”.

– ”Boj var ingen särskilt stor hund men hans typ var intensiv och omisskännlig, något helt annat än en förstorad gråhund och han hade en hållning och personlighet som kom honom att fylla ögat redan på avstånd”.

Aspås Boj, ägare Nils Eriksson, foto Björn von Rosen

Svenska Spetshundklubbens årsmöte 1942

Vid Svenska Spetshundklubbens årsmöte 1942 kom den avgörande brytpunkten för att särskilja raserna. Diskussionen var under dagen stundtals mycket hätsk från båda lägren. Bland annat var ”pälshundbegreppet” uppe till diskussion liksom ironiska kommentarer om ”Björnhunden”. I sinom tid när situationen ansågs mogen togs så Aspås Boj in i lokalen. Det blev alldeles tyst i lokalen. Axel Lindgren den mest anlitade spetshunddomaren i Jämtland tillika den som hårdast argumenterat mot den större varianten var den som till slut bröt tystnaden.

– ”Ja jag kan inte se något märkvärdigt med den här hunden. Sådana hundar har vi gott om. Det är ingen dålig hund, det är i själva verket en bra hund. Det är ungefär en sån hund som vi vill ha fram”.

Von Rosen frågade då om det var en standardhund varpå Lindgren svarade.

– ”Nej det förstås. Efter standarden är han inte men standarden bör ändras, det har vi ju sagt, den är felskriven”.

Då konstaterades att ändra standarden så att det skulle passa bägge raserna var dödsdömt. Hundarna är för olika. Lindgren konstaterade då att

– ”Vi kanske skall tänka lite närmare på det här”.

Ett viktigt steg var taget men Kennelklubben var fortfarande kallsinniga till frågan.

Fortsatt kamp

Jämtarna fortsatte oförtrutet sin kamp för Jämthunden nu i alla fall i samförstånd med Spetshundklubbens styrelse. Konsekvenserna i utställningsringarna var minst sagt slumpartade och rasvarianterna blandades. Då Svenska och Norska Kennelklubbarna långt tidigare enats om den mindre gråhundsmodellen som den rätta var den större hunden undanträngd till avsides belägna skogsbygder.

Som exempel på slumpens skördar i utställningsringen kan Petter 123 KK nämnas. Han var av Storåbrännablod och följaktligen av den större varianten, en typ som gråhundfolket förnekade och menade vara en tillfällig blandrasprodukt.

Petter, en typisk jämthundmodell, blev trots detta champion. Petter parades med Klövsjötiken Tjoppa 1657 PP. Ur den parningen kom Flisa 1351 RR som parades med Aspås Boj 867 VV. Resultatet blev bland annat Pila-Britta 885 VV som under många år ansågs vara jämthundrasens främsta tik.

Slutsatsen blir tydlig. Genom ett ”rasstridigt” domslut i kompromissens tecken hade man championförklarat en ”bastard” och samtidigt släppt anden ur flaskan. Några av rasens mest framstående modeller har sitt ursprung ur det misstaget.

Generalmönstring i Östersund

Ett år efter Spetshundklubbens rasdebatt, söndagen den 14 mars 1943, hölls Svenska Kennelklubbens vårutställning i Östersund. Svenska Spetshundklubben hade lyckats övertyga Svenska Kennelklubben att arrangera en generalmönstring av länets jämthundar dagen för utställningen.

Till Östersund hade många hundar av heterogen sammansättning kommit för att delta i Spetshundklubbens besiktning före Kennelklubbens slutbesiktning. Två tredjedelar gallrades bort som otypiska blandformer, en tredjedel, av god kvalitet, gick vidare till Kennelklubbens sakkunniga för slutlig bedömning.

Dagen därpå var det utställning. Den största klassen var gråhundar, 34 stycken som dömdes av byråchef Cassel. Aspås Boj var där liksom Gräj 1013, Skytt 1022 PP liksom gamle Champion Petter samt ytterligare ett antal goda "jämthundar".

Domslutet blev att de tre första platserna i segrarklass belades av standardmodellens hundar medan Gräj 1013 PP blev 4:a. Skytt 1022 PP fick nöja sig med ett 1:pris i öppen klass. Det märkliga är inte att Gräj och Skytt fick stå tillbaka för gråhundarna, det var väl rätt naturligt. Det märkliga var att de fick pris i en gråhundsring.

Gräj 1013 PP, foto B.O Jahnsson

Resultatet av generalmönstringen

Några veckor efter utställningen kom så resultatet från Kennelklubben. Frågan var om de särskiljande detaljerna motiverade en delning av raserna. Det visade sig av rapporten att döma att man förmodligen tog chansen att en gång för alla stoppa tanken på en uppdelning.

Kommittén konstaterar att:

"Jämthundens längre huvud, rektangulära kroppsprofil och lösare ringlad svans dömdes som anatomiska fel och de karakteristiska kind- och struptecknen visade på främmande blod."

Avslutningsvis konstaterar kommittén att:

– "Det finns inte anledning eller ens möjlighet för en rasuppdelning".

Svenska Kennelklubben följde kommitténs råd och meddelade den 17 april att frågan om uppdelning av raserna inte skulle ske. Spetshundklubbens svar var mycket skarpt hållet och man ifrågasatte både beslutet och kommitténs arbetssätt och bakomliggande syften med hänvisning till bortgallring av hundar och sedermera bedömning på den efterföljande utställningen.

Svenska Spetshundklubbens svar kylde ner relationerna med Kennelklubben till fryspunkten och utträde ur Kennelklubben blev en het fråga inom klubben.

Hotande sammanslagning

Efter Svenska Kennelklubbens ställningstagande hotade nu en sammanslagning av raserna eller ännu värre att jämthunden skulle falla i glömska och försvinna. Kanske var det nu som den avgörande kampviljan tändes hos jämtarna och den avgörande striden inleddes?

Främst bland uppfödarna var Storåbränna där den gamla stora sorten fanns och fortsatte att finnas och sprida sina gener i länet.

I detta läge blandade sig ånyo Björn von Rosen i jämthundfrågan. Han konstaterade att en uppdelning kan vara möjlig men svårigheten ligger i massan av mellanformer som kommer av den avel som skett i bygderna. Det kommer att vara svårt att särskilja typerna på denna massa och de är i majoritet. De rena typerna av de båda slagen utgör inget problem men de är i minoritet. Von Rosen menade att det fanns majoritet för att få igenom en standard som var inriktad mot den större varianten, en tillfredställande kompromiss. På en fråga från B. O. Jansson skriver von Rosen.

– "Den ur alla synpunkter tillfredställande lösningen består i att standarden beskriver jämthunden och att småhundarna sen får tävla bäst de kan".

En kompromiss som Kennelklubben skulle kunna acceptera. Den föreslagna standarden var helt enligt jämthunden men utan de karakteristiska ljusa tecknen som varit Kennelklubbens främsta motiv för främmande blod. Man bara konstaterade i standardförslaget att tecknen var korrekta.

En given slutsats är att om detta tillvägagångssätt vunnit gehör hade jämthunden räddats men på gråhundens bekostnad som redan var internationellt godkänd sedan 50 år.

Nu blandade sig på nytt Arméhundväsendet in i frågan då majoren Wallman som var chef i Sollefteå beslutat att starta ett avelsprogram för att konsekvent ta tillvara typen och behövde kontakter bland jämthunduppfödarna.

Skytt 1022 PP, foto B.O Jahnsson

Jämthund

Efter detta sensationella besked beslutade Svenska Kennelklubben den 10 januari 1946 att "undersöka möjligheten för en uppdelning" av rasen. En förfrågan till Norska Kennelklubben bemöttes naturligtvis kallsinnigt.

Arméhundverksamheten blev den ansiktsräddare som alla behövde. Kennelklubben var medvetna om att man inte i längden skulle kunna stå emot jämtarnas kamp för sin hund. Nu startade en omfattande inventering av hundmaterialet. Under dessa resor deltog även sakkunniga från Kennelklubben vilka blev mer och mer övertygade om riktigheten att dela upp rasen.

En 50 årig strid var över den 21 november 1946 då Svenska Kennelklubben officiellt erkände jämthunden som ras.

Nya problem

Den stora massan blandformer blev under många år ett stort problem inför utställningar där tillvägagångs-sättet blev en inledande granskning så att hundarna kom att bedömas i rätt ring. Dessa blandformer hade ett flertal anatomiska svagheter som raka bakställ, tunna högställda helheter och kort hårlag som genom åren har gallrats bort. **Mörka nästan svarta färgvarianter utan de karakteristiska ljusa tecknen var länge ett problem och som tyvärr verkar vara väg tillbaka.**

Standarden har reviderats 1953, 1991, 2000 och 2019.

Storåbränna King

Ägare Allan Westerlund, Hotagen

King är här 10 år fotograferad en vårdag 1960.

Foto B.O Jahnsson

Excellent hane.

Excellent tik.

STANDARD FÖR JÄMTHUND	
Grupp 5 FCI-nummer 42 FCI-standard på engelska publicerad 2019-10-28 FCI-standard fastställd av FCI General Committee 2019-09-04 Standard fastställd av SKKs Centralstyrelse 2018-08-08	

Ursprungsland/Hemland	
Sverige	

Användningsområde	
Jakthund, främst för jakt på älg men även vid jakt på björn och vildsvin.	

FCI-Klassifikation	
Grupp 5, sektion 2. Med arbetsprov (endast i Sverige, Norge och Finland).	

Bakgrund/ändamål	
<p>Jämthunden erkändes officiellt som egen ras så sent som 1946. Trots att erkännandet är av så förskt datum är jämthundsrasen lika gammal som jägarfolkens kolonisation av Norrland. Rasen tillhör det nordliga barrskogsbältets storvuxna jaktspetsar. Att det skulle dröja så länge innan jämthunden fick en egen standard berodde på att gråhund och jämthund länge dömdes som samma ras, vilket i praktiken var en omöjlighet. Jämthundens helt dominerande användningsområde är älgjakt, även om den också användes vid jakt på björn och lo, liksom skogsfågel. Det är en ställande hund som ihärdigt och under lång tid skall kunna skälla stånds skall vilket ställer stora krav på styrka och uthållighet.</p>	

Helhetsintryck	
Stor, rektangulär spetshund, torr, kraftig och samlad men smidig och med god resning. Kroppen får inte verka lång och inte heller vara för tung.	<p><i>Det förekommer kvadratiska hundar, tunga hundar med djupa bröstorgar samt en del lätta och högställda hundar med klen benstomme. Detta drar ner helhetsintrycket och sänker hundens kvalitet.</i></p> <p><i>Benstommen skall vara i harmoni med hundens helhet.</i></p>

Jämthund

Uppförande/karaktär	
En jämthund skall vara modig och energisk men samtidigt lugn.	<i>Jämthunden skall vara vaken och ge ett lugnt och stabilt intryck. Stressade och "pipiga" hundar uppvisar inte den typiska rasmentaliteten.</i>

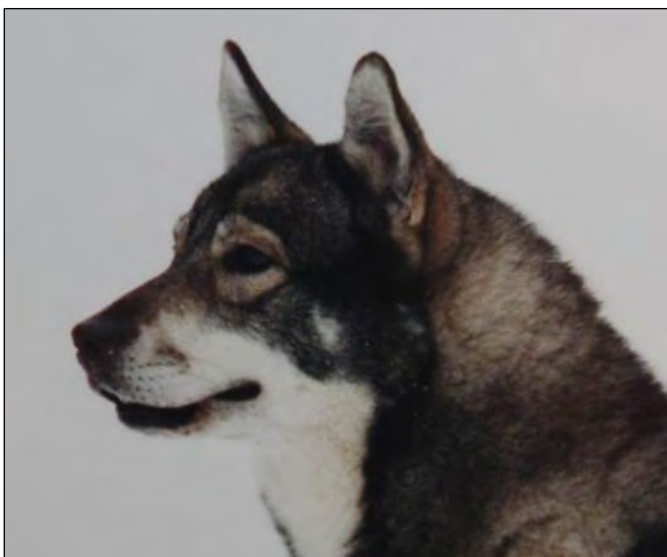
Excellent hane.

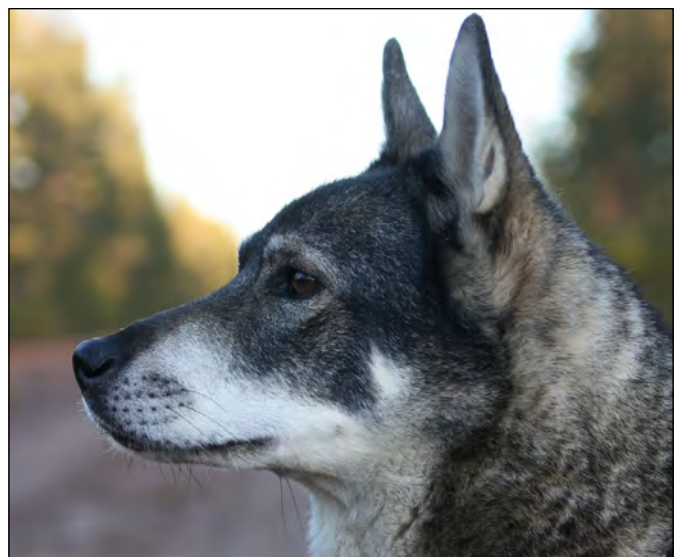
Excellent tik.

Huvud

Huvud	
Huvudet skall vara torrt och långsträckt och förhållandevis brett mellan öronen.	

Hane med utmärkt huvud.

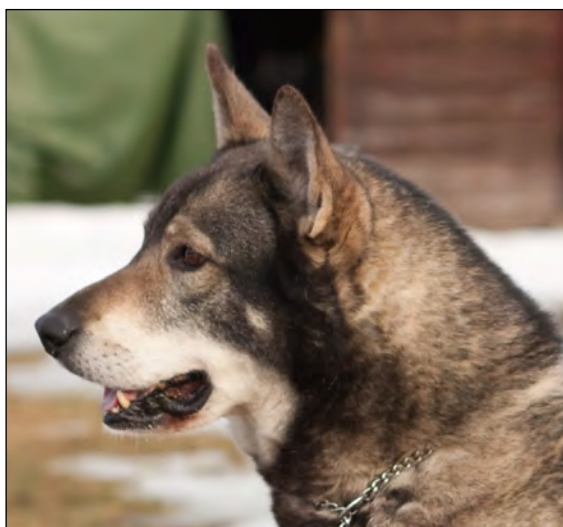

Tik med utmärkt huvud.

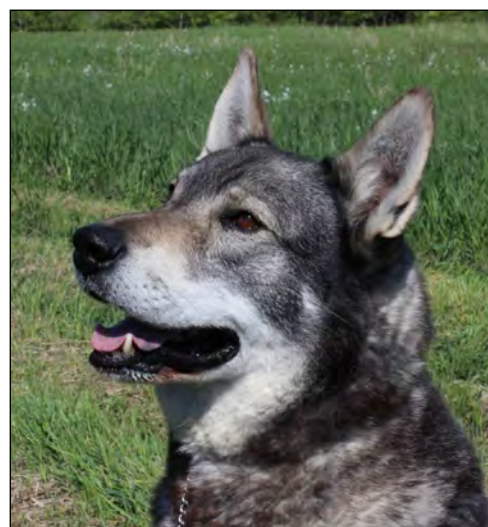
Skallparti

Skalle	
Skallen skall vara svagt välvd.	<i>Smalt skallparti är fel och skall bedömas efter graden av avvikelse.</i>

Stop	
Stopet skall vara tydligt men inte för skarpt markerat.	<i>Brant stop är fel och skall bedömas efter graden av avvikelse.</i>

Äldre hane med utmärkt huvud.

Tik med utmärkt huvud.

Ansikte

Nostryffel	
Nostryffeln skall vara svart. Den skall vara bred med vida näsborrar.	

Nosparti	
Nospartiet från stopet till nostryffeln skall vara något kortare än avståndet från stopet till nackknölen. Nospartiet skall vara jämnt avsmalnande mot nospetsen. Det får varken från sidan eller uppifrån sett verka spetsigt. Nosryggen skall vara rak, bred och kraftig.	<i>Snipiga nospartier förekommer och är fel som skall bedömas efter graden av avvikelse.</i>

Läppar	
Läpparna skall sluta väl intill käkarna.	<i>Lösa läppar förekommer och är fel som skall bedömas efter graden av avvikelse.</i>

Jämthund

Käkar/tänder	
Saxbett.	<i>Tångbett är en ringa avvikelse från normalbettet och bör inte påverka prissättningen. Över- eller underbett utesluter från pris. Avsaknad av PM1:or och M3 tolereras. Avsaknad av andra tänder är prisnedsättande. Käkarna skall vara välutvecklade. Det är viktigt att underkäken är tillräckligt bred och normalt utvecklad. Avvikande tandstatus skall anges i kritiken.</i>

Kinder	
Kinderna skall vara muskulösa men inte bulliga.	<i>Runda bulliga kinder är fel och ska bedömas efter graden av avvikelse.</i>

Ögon	
Ögonen skall vara bruna. Blicken skall vara vaken och samtidigt lugn. Ögonöppningarnas form skall vara svagt oval.	<i>Ljusa nyanser av brunt är en ringa avvikelse. Ljusa ögon med gula inslag stör helhetsintrycket och skall ses som större fel och vara prisnedsättande i kvalitetsbedömning. Ögonen skall vara mandelformade och inte vara runda och utstående.</i>

Utmärkta ögon, färg och form.

Utmärkta ögon, färg och form.

Öron	
<p>Öronen skall vara högt ansatta, styvt uppstående, spetsiga och lättrorliga. Örats höjd skall vara något mer än basytans största bredd. Örats insida skall vara rikligt hårbeklädd.</p>	<p><i>Hängöron är otypiskt och diskvalificerande. Standarden uttrycker styvt uppstående öron varför mjuka, inte helt stabila öron inte skall premieras högt.</i></p>

Utmärkta välbehårade öron, korrekt placerade.

Utmärkta öron

Korrekt ansatta öron med lämplig storlek.

Hals	
<p>Halsen skall vara lång, torr, kraftig och med god resning..</p>	<p><i>Kort och tunn hals utan muskulatur samt avsaknad av nackprofil förtar helheten.</i></p>

Hane med utmärkt hals.

Tik med utmärkt hals.

Jämthund

Kropp	
Kroppen skall vara kraftig och torr. Dess längd skall vara något mer än mankhöjden.	<i>Avvikelse från den rektangulära helheten är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse. Kroppslängden skall vara längre än mankhöjden men får inte verka lång. Tunga och klumpiga hundar är inte önskvärda.</i>

Excellent hane med utmärkt helhet.

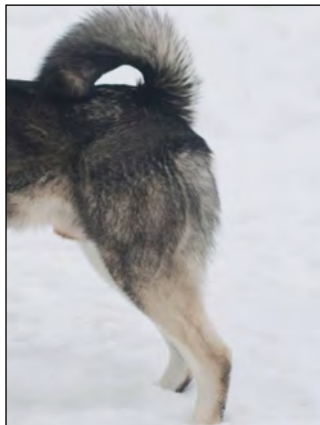

Excellent tik med utmärkt helhet.

Rygg	
Ryggen skall vara rak och något sluttande från manken till korset.	<i>Eftergivande rygglinje är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.</i>

Ländparti	
Ländpartiet skall vara brett och väl utvecklat.	

Kors	
Korset skall vara brett och obetydligt sluttande.	<i>Branta kors är fel och sänker hundens kvalité och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.</i>

*Till vänster:
Två hanar och en tik med
normala kors.*

Bröstkorg	
Bröstitet skall vara djupt med väl välvd bröstkorg.	<i>Bröstkorgen skall vara relativt lång och djupet får inte vara större än ned till armbågsleden. Såväl djupa som grunda bröstkorgar förekommer och är fel som skall bedömas i förhållande till avvikelsen.</i>
Underlinje och buk	
Buken skall vara något uppdragen.	<i>Bröstbenet får inte vara så kort att buklinjen blir överdrivet uppdragen.</i>
Svans	
Svansen skall vara hög ansatt, medellång och jämntjock. Den skall bäras löst ringlad och ligga lågt bågformad mot låret. Den skall vara tätt hårbeklädd utan fana.	<i>Den idealiska svansen skall vara av tillräcklig längd och bäras löst ringlad och lågt bågformad mot låret. Avvikelse från den utmärkta svansen skall ses som fel och bedömas i förhållande till graden av avvikelse. Kroksvans förekommer och bör dokumenteras i kritiken. Hårt ringlade, raka och öppna svansar, korta svansar är fel. Tunn piskformig svans är allvarligt fel.</i>

Utmärkt svans.

*T.h.
Hane med utmärkta vinklar fram.*

*T.h.h.
Tik som är utmärkt vinklad fram.*

Jämthund

Extremiteter

Jämthunden skall vara välvinklad i både fram- och bakställ.

Allt för öppna vinklar är ett allvarligt fel och kan vara prisnedsättande i kvalitetsbedömningen beroende på graden av avvikelse.

Framställ

Skulderblad

Skulderbladen skall vara långa och väl tillbakalagda.

Armbåge

Armbågarna skall sluta väl intill bröstkorgen.

Underarm

Frambenen skall vara torra, raka och kraftiga.

Mellanhand

Mellanhanden skall vara stark och svagt vinklad.

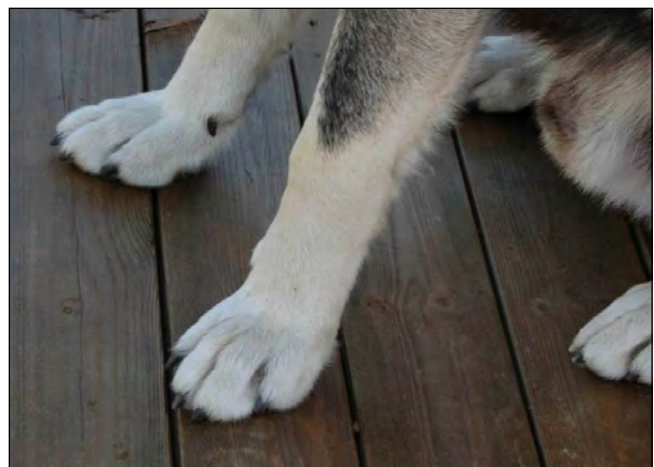
Veka mellanhänder påverkar hundens funktion och skall bedömas i förhållande till avvikelse.

Framtassar

Framtassarna skall vara kraftiga, något ovala, framåtriktade och med tätt slutna tår.

Platta och tunna tassar är ett allvarligt fel som påverkar hundens funktion och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.

Utmärkta tassar med väl slutna tår.

Bakställ

Helhet	
Bakbenen skall bakifrån sett vara parallella.	

Lår	
Låren skall vara breda och väl musklade.	

Knäled	
Knälederna skall vara tydligt vinklade.	

Underben	
Underbenen skall vara starka och väl musklade.	

Has/Hasled	
Haslederna skall vara tydligt vinklade.	

Mellanfot	
Mellanfoten skall vara stark och inte för hög.	

Ovan:
Vägvinnande steg med utmärkt steglängd.

Vänster:
Jämthundens karakteristiska "marktrånga" rörelser i trav.

Jämthund

Baktassar	
Baktassarna skall vara kraftiga, något ovala, framåtriktade och med tätt slutna tår.	<i>Platta och tunna tassar är ett allvarligt fel som påverkar hundens funktion och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.</i>

Rörelser	
Rörelserna skall vara kraftfulla och fria med god steglängd. I trav skall fram- och baktassar sättas ned i, eller näst intill kroppens mittlinje.	<i>Jämthunden skall ha karakteristiska "marktrånga" rörelser i trav. Klen benstomme, brant kors eller dålig vinkling i knä och has är allvarliga fel som påverkar funktionen och rörelseschemat. På samma sätt är öppna vinklar i framstället allvarliga fel som påverkar rörelseschemat. Individer med dessa fel skall inte premieras högt. Rasstandarderna påtalar att jämthundens vägvinnande och kraftfulla rörelsemönster är en viktig del av helhetsbedömningen.</i>

Päls

Pälsstruktur	
Pälsen skall bestå dels av strittande men ganska åtliggande täckhår, dels underull bestående av korta, mjuka, ljusa, helst gräddfärgade hår. På huvudet och benens framsidor skall håret vara kort och glatt, längre på bröst, hals och svans samt på frambenens och lårens baksidor.	<i>Avsaknad av bottenull, snagg eller vågig päls samt långhårigt hårlag är fel och kan dra ner hundens kvalité beroende på grad av avvikelse. Päls i fällning bör inte vara prisnedsättande i kvalitetsbedömning. Ridge förekommer och bör dokumenteras i kritiken. Mjuka täckhår förekommer och bör observeras. Notering bör även göras om täckhår bara finns på ryggen.</i>

Färg	
Färgen skall vara mörkare eller ljusare grå. Karakteristiskt för jämthunden är ljust grå eller gräddfärgade partier på nos, kinder och strupe. Den ljusa färgteckningen skall även förekomma på bringan, buken och benen samt på svansens undersida.	<i>Standarden föreskriver färg som är mörkare eller ljusare grå. Överdrivet mörka/svarta hundar börjar förekomma mer frekvent och måste bedömas i förhållande till graden av avvikelse från den föreskrivna färgen. Sammanhängande, väl synlig och tydligt avgränsad vit teckning mellan struptecken och bröstknapp, så kallad slips, är fel som skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse. Oren mörkare färg, det vill säga sotighet i de ljust grå-/gräddfärgade partierna skall ses som fel och bedömas i förhållande till graden av avvikelse. Hund som saknar de för rasen rastypiska tecknen på nos och kinder skall tilldelas Disqualified.</i>

Storlek/Vikt

Mankhöjd		
Hanhund:	57–65 cm, idealhöjd 61 cm.	<i>Jämthunden är en mätras. Hund som avviker mer än +/- 2 cm från angiven idealhöjd bör inte tilldelas CK. Om hundens höjd över- eller underskrider tillåtna mått skall den diskvalificeras.</i>
Tik:	52–60 cm, idealhöjd 56 cm.	

Fel

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande samt förmåga att utföra sitt traditionella arbete.

- Gula ögon.
- Kullrig panna och bulliga kinder.
- Svans som är för hårt ringlad, för kort eller så öppen att den inte vidrör ryggen.
- Sammanhängande väl synlig och tydligt avgränsad vit teckning mellan struptecken och bröstknapp, så kallad slips.
- Avsaknad av ljusa rastypiska tecken på strupe och bringa.
- Sotiga färger.

Allvarliga fel

- Tunn och outvecklad underkäke.
- Snipigt nosparti.
- Avsaknad av andra tänder än PM1:orna och M3.
- Avvikande helhetsintryck som innebär att hunden verkar kvadratisk.
- Tung eller för lätt helhet.
- Klen benstomme.
- Otillräckliga vinklar i både fram- och bakställ.
- Tunn piskformad svans.
- Platta och spretiga tassar.
- Kort och öppen päls.

Diskvalificerande fel

- Aggressiv eller extremt skygg.
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter skall diskvalificeras.
- Över- eller underbett.
- Hängöron.
- Avsaknad av ljusa rastypiska tecken på nos och kinder.
- Otillåten mankhöjd.

Testiklar

Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

Nota bene

Endast funktionella och kliniskt friska hundar med rastypisk konstruktion skall användas till avel.

Jämthund

Rasspecifika avelsstrategier, RAS

Exteriör

Det finns i dag inte någon direkt uppfödning av jämthundar enbart för utställning eller sällskap utan all uppfödning riktar sig först och främst på att ta fram sunda och starka jakthundar med en rastypisk exteriör. De flesta uppfödare nekar att sälja valpar till folk som inte jagar. Jämthundens användningsområde är älgjakt, vildsvinsjakt och björnjakt. Detta ställer stora fysiska krav på styrka, spänst och uthållighet men det ställer också stora mentala krav på hundarna. Vi vill ha hundar som lugnt står kvar och skäller trots att hunden blir utsatt för angrepp från älgen, vildsvinet eller björnen. Hundarna skall sedan vara så lugna att de fungerar socialt som familjehundar under den tid då de inte jagar. Jämthunden skall ge intryck av kraft med ändå stor smidighet. Kroppsformen skall vara rektangulär och rygglinjen skall ge intryck av god resning. Rörelserna skall vara vägvinnande.

Kroppen får inte verka för lång eller för tung.

Ur Rasspecifika avelsstrategier, RAS för Jämthund, fastställd 2023-XX-XX

(RAS ligger för närvarande hos SKK/AK för fastställande.)

Jämthund - viktigt att komma ihåg

- Tydligt rektangulär
- Kroppen får inte verka för lång och inte heller för tung
- Kraftig, samlad men smidig och med god resning
- Välvinklad med vägvinnande rörelser
- Var uppmärksam på för mörka hundar

Hundar med Excellent helhet

Hanar

Tikar

Hundar med Very Good helhet

Mycket god hane som störs av något halsskinn.

Mycket god tik som dock har något öppen knävinkel. Står i vinkel mot kameran och kan därför upplevas som något kort.

Mycket god tik som ger ett något tungt intryck.

Mycket god tik med något karp rygg.

Mycket god tik som har lite halsskinn långt nosparti

Hundar med Good helhet

*Tungt och lågställt intryck och öppna vinklar fram.
Svag rygglinje.*

Högställd, brant kors och klen benstomme.

*Tunn benstomme och öppna bakkensvinklar,
kort bröstben och uppdragen buklinje.*

Hundar med Sufficient helhet

Kort hund som ger ett tungt intryck. Öppna vinklar.

*Ett tungt intryck med svag rygg och klena ben.
Mörk i underullen.*

*Lång rygg och och tunn benstomme.
Öppna vinklar och svag rygglinje.*

*Lågställd, tung och med svag rygglinje.
Saknar jämthundsteckning i huvudet.*

Svenska Älghundklubben
Västerhusänget 226
894 91 Själevad

0660 - 430 70

www.alghundklubben.com
info@alghundklubben.com